

สถาบัน THE BEST CENTER

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต่อมามี 1

คู่มือเตรียมสอบ

นักสังคมสงเคราะห์

(พนักงานราชการทั่วไป)

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

แนวข้อสอบมากกว่า 400+ ข้อ

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสรรตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์

การประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะครั้งที่ 1 (สอบข้อเขียน(ปรนัย)

คะแนนเต็ม 100 คะแนน) ดังนี้

- ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- นโยบาย ภารกิจ และบทบาทหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556
- พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.2559
- พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2557
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550
- ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ ขั้นตอนกระบวนการ เทคนิค ทักษะและเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

การประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ ครั้งที่ 2 (สอบสัมภาษณ์) คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถาม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือสอบนักสังคมสงเคราะห์ (พนักงานราชการทั่วไป)
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 270 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์กึ่ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

นักสังคมสงเคราะห์

(พนักงานราชการทั่วไป)

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ราคา 270.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (พนักงานราชการทั่วไป) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	1
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547	15
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ.2560	24
➤ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546	29
✦ แนวข้อสอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ.2562	43
➤ พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556	53
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556	67
📖 ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556	
➤ ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2562	70
➤ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต พ.ศ.2559	73
➤ ระเบียบคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดทำรายงานสถานะการเงิน ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556	74
➤ ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน การพิจารณา การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีมีการกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	
ประพฤติผิดจรรยาบรรณ พ.ศ.2563	77
➤ พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.2559	87
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ควบคุมการขอทาน พ.ศ.2559	93
➤ พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2557	97
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2557	105
➤ พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546	110
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ.2550	125

➤ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ ขั้นตอนกระบวนการ เทคนิค ทักษะและเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	131
➤ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์แก่ผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมาย การประสานงานเครือข่ายช่วยเหลือสังคม การทำงานในเชิงสหวิชาชีพ	203
✦ แนวข้อสอบนักสังคมสงเคราะห์ ชุดที่ 1.	220
✦ แนวข้อสอบนักสังคมสงเคราะห์ ชุดที่ 2.	240
✦ แนวข้อสอบนักสังคมสงเคราะห์ ชุดที่ 3.	246
✦ แนวข้อสอบนักสังคมสงเคราะห์ ชุดที่ 4.	252
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	267
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	273

ความรู้เกี่ยวกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ประวัติความเป็นมา

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ภายใต้กรอบระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 โดยให้ส่วนราชการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐใน 5 ด้าน คือ

- แผนปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีบริหารงานของภาครัฐ
- แผนปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้นผลงาน
- แผนปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล
- แผนปรับเปลี่ยนกฎหมาย
- แผนปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม (การประชาสงเคราะห์. 2545)

ประกอบกับการเข้าบริหารราชการแผ่นดินของ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ และก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดของประชาชนทำให้เกิด การปรับเปลี่ยน โครงสร้างบทบาทภารกิจของภาครัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นส่วนราชการที่มี ภารกิจเกี่ยวข้องกับประชาชนตั้งแต่เกิดจนชราภาพและตาย โดยดำเนินการจัด สวัสดิการสังคม ให้การสงเคราะห์ พิ้นฟู คุ้มครองป้องกันและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการและทุพพลภาพ คนไร้ที่พึ่ง เร่ร่อนขอทานสตรี ครอบครัว ผู้ประสบภัย และผู้ประสบปัญหาสังคมอื่น การสงเคราะห์และ พัฒนาชาวเขา สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ตลอดจนส่งเสริมและ สนับสนุนการดำเนินงานสังคม สงเคราะห์ ของภาคเอกชนและภาคประชาชน จึงได้มีการปรับปรุงครั้งใหญ่ตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ไปสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ การพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรม และความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินงานกับ กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั้งประเทศและได้จัดตั้งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการขึ้น เพื่อรับผิดชอบภารกิจของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และกรมการเร่งรัดพัฒนา ชนบท กระทรวงมหาดไทย เฉพาะในส่วนงาน ส่งเสริมอาชีพและรายได้ โดยมีภารกิจ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2545 คือ ให้บริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหา ทางสังคม โดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในรูปแบบของสถานสงเคราะห์ และการประสานงานส่งต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มี ปัญหาทางสังคมสามารถดำรงชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี และมีส่วนราชการในสังกัด คือ กองกลาง สำนักบริการสวัสดิการสังคม สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก และ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12

ปี 2558 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ โดยประกาศใช้ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2558 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 6 มีนาคม 2558 เป็นต้นไป โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ ฯ ฉบับนี้ เนื่องจากการจัดโครงสร้างส่วนราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ผ่านมาได้แยกงานด้านนโยบายด้านวิชาการ และด้านการปฏิบัติ ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายออกจากกัน ทำให้เกิดปัญหาความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน และส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริการประชาชน จึงสมควรปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการขึ้นใหม่ โดยรวมงานด้านนโยบาย ด้านวิชาการ และด้านการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายเดียวกันให้อยู่ในส่วนราชการเดียวกัน เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน รวมทั้งเป็นการประหยัดทรัพยากรภาครัฐให้มากยิ่งขึ้น

วิสัยทัศน์ (Vision)

"กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการ พัฒนาสู่การพึ่งพาตนเอง บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม"

พันธกิจ (Mission)

"ขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ กลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้วยการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ"

ค่านิยมองค์กร (Core Values)

"ยิ้มแย้มแจ่มใส ใส่ใจบริการ ทำงานรอบรู้ เชิดชูคุณธรรม"

ภารกิจ อำนาจหน้าที่

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559 ระบุให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีภารกิจ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้าง ดังนี้

ภารกิจ

การพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรมตามโครงการพิเศษ

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำและเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม
2. พัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการ และวิธีการในการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
3. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน
4. พัฒนาสังคม จัดบริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
5. บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม ในความรับผิดชอบของกรม
6. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการตามพระราชดำริ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการพระดำริ และโครงการอื่นที่ได้รับมอบหมาย
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างองค์กร

นโยบายและยุทธศาสตร์

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ม. ใจดีคุณ

4 QUICKWIN

ลดรายจ่าย | สร้างรายได้ | ไร้สตาร์กชีวิต

นายอัครา พรหมเผ่า
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พ.ม.

01 ลดรายจ่าย

ครัวเรือนเปราะบางทั่วประเทศ

- ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิทั้งครอบครัวทั่วไทย
- ปรับรูปแบบการทำงานให้**ใกล้ชิดครอบครัว**มากยิ่งขึ้น
- ข้อมูลคนเปราะบางเพื่อนำทาง คัดกรอง และคุ้มครองอย่างแม่นยำ
- จัดทำ MOU ระหว่างสมาคม ออจ. / สันนิบาตเทศบาล / สมาคม อบต. เพื่อสร้างบุคลากรท้องถิ่นให้เป็นหน่วย**“ใกล้ตัว”** ทำงานร่วมกับ พ.ม.
- ศูนย์ร่วมสุข ใช้โรงเรียนร้าง สร้าง Sandbox ภาคละ 1 แห่ง
- ส่งหน่วยใกล้ตัว แก้ปัญหา บูรณาการทันที**

02 สร้างเศรษฐกิจใส่ใจ

งานใกล้ครอบครัว สร้างรายได้ ใส่ใจคนรอบตัว

- แก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และภาระหนี้ซ้ำซ้อน ด้วย 2 มาตรการ “Family First & Care Economy”
- Family First:** ส่งเสริมให้เข้าถึงสิทธิครอบครัว พัฒนาอาชีพ หาช่องทางจัดจำหน่าย ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้ ถึงผู้ขายแรงงานกลุ่มผู้บ้าน บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน
- Care Economy:** Sandbox ศูนย์ร่วมสุข รวมอาชีพ ส่งเสริมสิทธิ ดูแลกลุ่มเปราะบาง ทุกเพศ ทุกวัย พร้อมดึง CSR เข้ามาร่วมทำงานและลงพื้นที่กับ พ.ม.

03 จัดการภาระหนี้แบบมุ่งเป้า

ฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต
ทุกครอบครัวเปราะบาง

- WU. RESTART** ทำงานอย่างจริงจัง เพื่อสร้างโอกาสแก่ครอบครัวที่เปราะบางให้กลับมา **“ตั้งหลักได้”**
- การแก้ไขปัญหานี้ ฟื้นฟูคนเปราะบาง
- ระบุมครอบครัวและกลุ่มเป้าหมายแบบเชิงรุก ตลอดจนการจัดแนวทางการให้คำปรึกษา ส่งต่อและติดตามผลอย่างเป็นรูปธรรม
- ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการทำงาน เพื่อนำเป็นข้อมูลการวางแผนการทำงานและการงบประมาณ

04 พัฒนาคนทำงานด้านสังคม

พัฒนาคน พัฒนาสังคม

- WU. Rise** คุ้มครองคนทำงานด้านสังคม
- ส่งเสริมการบริหารแบบ **Family First / Local Fit** บริหารเคสแบบครอบครัว เพื่อสร้างความใกล้ชิด ลดความซ้ำซ้อน และภาระงาน บูรณาการกับระดับท้องถิ่นและกระทรวง
- สร้างมาตรฐานการทำงานให้ พ.ม. (ศูนย์ สถาน บ้าน นิคม)
- ส่งเสริมการ **“HEAL ใจ”** คนทำงานด้านสังคม สร้าง **“Work - Life Integration”** ช่วยคลายทุกข์ให้ประชาชน ด้วยการสร้างความรัก เพื่อสร้างพลังในการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง

หลักการทำงาน

FH HEART **HEAD** **HAND**

ทำด้วยใจ ใช้สมอง ระดมความคิด มองความสุข ให้ประชาชน

โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ส่วนที่ 3 สารสำคัญของแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

3.1 ภาพรวม

3.1.1 วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ

กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการพัฒนาสู่การพึ่งพาตนเอง บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม

3.1.2 พันธกิจของส่วนราชการ

ขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้วยการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

3.1.3 ค่านิยมองค์กร

ยิ้มแย้มแจ่มใส ใส่ใจบริการ ทำงานรอบรู้ เชิดชูคุณธรรม

3.1.4 เป้าหมายและตัวชี้วัดรวม

1. จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการ จำนวน 6,631,879 ราย
2. ร้อยละของภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10

3.2 แผนปฏิบัติการ

3.2.1 แผนปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายและสังคมอย่างยั่งยืน

1. เป้าหมาย ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการคุ้มครองตามสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น

2. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
2.1 จำนวนข้อเสนอเชิงนโยบาย ระบบกลไก และมาตรการ การจัดสวัสดิการสังคม ที่มีการพัฒนาสู่การปฏิบัติ	16 เรื่อง
2.2 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต	6,461,950 ราย
2.3 จำนวนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	169,929 ราย

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ระบบกลไก และมาตรการ การจัดสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง ครอบคลุม และเป็นธรรมในทุกมิติ โดยการกำหนดมาตรฐานการให้ความช่วยเหลือทางสังคมในแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจนในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน

3.2 คุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่ประสบปัญหาสังคมและภาวะยากลำบากไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งการคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ครอบคลุมการจัดโครงการช่วยเหลือทางสังคม ให้สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมและสวัสดิการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้กระบวนการสังคมสงเคราะห์

เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productive Welfare) รวมถึงการมีมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการประสบภาวะยากลำบากและไร้ที่พึ่ง

3.3 พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส สนับสนุนแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การบูรณาการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างผลิตภาพ การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน ตลอดจนการใช้ทุนทางสังคม อาทิ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น สถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนสถาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

4. แผนงาน/โครงการสำคัญ

4.1 โครงการพัฒนาข้อเสนอจากการขับเคลื่อนงานตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4.2 โครงการส่งเสริมมาตรการกลไกในการพัฒนาศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและผู้ทำกรขอทาน

4.3 โครงการพัฒนารูปแบบ Social Credit

4.4 โครงการพัฒนานโยบายสวัสดิการสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์

4.5 โครงการศึกษาระบบการพัฒนาสังคมของไทย และการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการพัฒนาสังคมไปสู่การปฏิบัติ

4.6 โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง

4.7 โครงการ พม. ผนึกกำลังพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางสู่คุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

4.8 โครงการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมและจัดสวัสดิการสังคม

4.9 โครงการเงินอุดหนุนองค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน

4.10 โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ใช้บริการบ้านน้อยในนิคม

4.11 โครงการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพประชากรกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4.12 โครงการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดินในนิคมสร้างตนเอง

4.13 โครงการส่งเสริมและพัฒนาสู่การสร้างมูลค่าทางการตลาดแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (BCG)

4.14 โครงการขับเคลื่อนการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง (Nikom Next)

4.15 โครงการส่งเสริมการพัฒนาสังคมด้วยระบบเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า (BCG and Traditional Attractions)

4.16 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง

4.17 โครงการพัฒนาทุนมนุษย์ (BCL)

4.18 โครงการส่งเสริมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน

4.19 โครงการพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของพื้นที่ (สนับสนุนแก้ไขปัญหาบ้านเรือนราษฎรยากจนและผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดชายแดนภาคใต้)

4.20 โครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรชาติพันธุ์ชาวเลและมานิ

4.21 โครงการศูนย์สร้างสรรค์วิถีไทยหม่อนไหมครบวงจร

4.22 โครงการส่งเสริมเผยแพร่รักษาอัตลักษณ์วิถีภูมิปัญญาอารยธรรมบนพื้นที่สูง

4.23 พัฒนาความรู้ทางการเงินและส่งเสริมการออมสู่ชุมชน

3.2.2 แผนปฏิบัติการราชการ เรื่อง การเสริมพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ

1. เป้าหมาย ทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น

2. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
2.1 จำนวนมาตรการ กลไก หรือระบบสนับสนุนการทำงานของภาคีเครือข่าย	21 เรื่อง/ระบบ/ กลไก/ประเด็น
2.2 ร้อยละของภาคีเครือข่ายที่ได้รับการส่งเสริมความรู้ ทักษะ มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 80
2.3 ร้อยละของภาคีเครือข่ายใหม่ที่เข้าร่วมการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10
2.4 ร้อยละของภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการอย่างต่อเนื่อง	ร้อยละ 10

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 เสริมสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกการทำงานของภาคีเครือข่าย โดยสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน โดยการพัฒนากลไกและระบบสนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายและอาสาสมัครในระดับชาติ และระดับจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้มีกลไกเชื่อมโยงกับนโยบายและการบริหารจัดการในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

3.2 เสริมสร้างศักยภาพของภาคีเครือข่าย โดยการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และการเสริมพลังทางสังคม บูรณาการการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีมาตรฐาน

3.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม โดยการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมและเสริมสร้างแรงจูงใจ ในรูปแบบต่างๆ เช่น การยกย่องเชิดชู การประกาศเกียรติคุณ การให้ค่าตอบแทนในบางกรณี การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน เป็นต้น

4. แผนงาน/โครงการสำคัญ

- 4.1 โครงการสมัชชาสวัสดิการสังคมไทย
- 4.2 โครงการเสริมสร้างและพัฒนามาตรการกลไกการดำเนินงานด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 4.3 โครงการขับเคลื่อนมาตรฐานองค์การสวัสดิการสังคม นักสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร และองค์กรสวัสดิการชุมชน
- 4.4 โครงการศึกษาการสร้างระบบบริหารจัดการงานอาสาสมัคร
- 4.5 โครงการสมัชชา อพม. “พลัง อพม. สู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน”
- 4.6 โครงการสนับสนุนการดำเนินงานสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 4.7 โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน

-
- 4.8 โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบบริหารจัดการอาสาสมัครตามแนวทางมาตรฐานสากลสำหรับอาสาสมัครเพื่อการพัฒนา (The Global Standard for Volunteer for Development)
- 4.9 โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 4.10 โครงการแลกเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ในภูมิภาคอาเซียน
- 4.11 โครงการเสวนาด้านวิชาการสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์เนื่องในโอกาสวันสังคมสงเคราะห์โลก
- 4.12 โครงการเสวนาวิชาการเพื่อพัฒนางานอาสาสมัคร
- 4.13 โครงการวันอาสาสมัครสากล
- 4.14 โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน
- 4.15 โครงการ ผู้นำ อพม. รุ่นใหม่อาสาเพื่อสังคม (New Gen Volunteer Leadership)
- 4.16 โครงการสร้างเสริมสวัสดิการสังคม
- 4.17 โครงการสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคนไร้ที่พึ่งและขอทาน
- 4.18 โครงการส่งเสริมเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ CSR
- 4.19 โครงการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม สู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศ
- 4.20 โครงการส่งเสริมและเชิดชูเกียรติภาคีเครือข่าย
- 4.21 โครงการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสังคม
- 4.22 โครงการเชิดชูเกียรติอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
- 4.23 โครงการส่งเสริมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
- 4.24 โครงการขับเคลื่อนพลเมืองดี (Active Citizen)
- 4.25 โครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
- 4.26 โครงการพัฒนาอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในประเทศลุ่มน้ำโขง
- 4.27 โครงการ อพม. พลังทางสังคมสร้างรอยยิ้มให้ประชาชน
- 4.28 โครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม/สนับสนุนเงินอุดหนุนองค์กรพัฒนาเอกชน สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อการพัฒนาสังคม
- 4.29 โครงการยกระดับภาคีเครือข่ายด้านการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ (CSR) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 4.30 โครงการส่งเสริมกลไกและเครือข่ายเพื่อการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง

3.2.3 แผนปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาบริการและประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร

1. เป้าหมาย

- 1.1 งานบริการประชาชนที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- 1.2 เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงมีความคล่องตัว
- 1.3 บุคลากรมีสมรรถนะสูง ยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และเป็นมืออาชีพ

2. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
2.1 จำนวนกระบวนการ หรือการให้บริการของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีการปรับเปลี่ยนเป็นระบบดิจิทัล	18 กระบวนการ/ระบบ
2.2 จำนวนองค์ความรู้ งานวิจัย หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพิ่มขึ้น	640 เรื่อง
2.3 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบราชการสู่การเป็นระบบราชการ 4.0	ระดับ 5
2.4 ร้อยละของระดับความพึงพอใจในการให้บริการขององค์กร	ร้อยละ 85
2.5 ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
2.6 ร้อยละของบุคลากรมีความรู้ ทักษะสมรรถนะที่สอดคล้องกับภารกิจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	ร้อยละ 80
2.7 ร้อยละความสำเร็จในการผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)	95 คะแนนขึ้นไป

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล สารสนเทศ และฐานข้อมูลที่ทันสมัย พัฒนาและยกระดับกระบวนการบริการประชาชน และการบริหารจัดการองค์กร โดยใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ และฐานข้อมูลที่ทันสมัยโดยการพัฒนาระบบงานการให้บริการประชาชนในระบบดิจิทัล การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้มีช่องทางการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการที่หลากหลาย รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาผู้ใช้งานระบบระบบเทคโนโลยีดิจิทัล สารสนเทศ และฐานข้อมูลทั้งบุคลากร และประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้และทักษะในการใช้งานและการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล จัดทำคู่มือการใช้งานที่เข้าถึงได้ง่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ (Digital Divide) ของประชาชนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและด้อยโอกาสทางสังคม

3.2 ส่งเสริมการจัดการความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร เพื่อมีส่วนร่วมในการสร้างกระบวนการจัดการความรู้ในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร และยกระดับการศึกษาเป็นงานวิจัย พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและทักษะในการจัดการความรู้ การทำงานวิจัย และการพัฒนานวัตกรรมด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นหุ้นส่วนและเป็นเครือข่ายทางวิชาการในการวิจัยด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

3.3 พัฒนางองค์กรให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง และมีประสิทธิภาพ ยกระดับและพัฒนา มาตรฐานการบริหารจัดการองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เพื่อนำองค์กร สู่ความเป็นเลิศได้รับการยอมรับอย่างเป็นที่ประจักษ์มีการบริหารจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อความปลอดภัยในที่ทำงานของบุคลากรและผู้รับบริการ เน้นการบริหารองค์กร เชิงยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ มีการประเมินทบทวน ปรับปรุง พัฒนา กฎหมายให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน และการปรับสมดุลองค์กรที่มีความเหมาะสม ยืดหยุ่น ส่งเสริม และยกระดับบทบาทองค์กรและภาคส่วนอื่นมีส่วนร่วมในจัดบริการ

3.4 บริหารกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ ยึดหลักคุณธรรม วางแผนกำลังคน รูปแบบ การจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้งภายใต้ระบบคุณธรรม เอื้อต่อการหมุนเวียน ถ่ายเท แลกเปลี่ยน และโยกย้าย การวางแผนอัตรากำลังที่เหมาะสมในแต่ละสายงาน ความก้าวหน้าตามสายอาชีพ รวมถึงการทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐานเหมาะสมกับภาระงาน พัฒนาศักยภาพบุคลากรมีทักษะเรียนรู้ที่ทันสมัย เป็นมืออาชีพ มีคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานทั้งปัจจุบัน และอนาคต โดยส่งเสริมการพัฒนาทักษะและสมรรถนะตามสายงานที่ปฏิบัติ (Functional Skillset) ส่งเสริมความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถทำงานได้หลากหลาย (Multi Skillset) และมีทักษะอื่นที่จำเป็น (Soft Skill) เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะในการสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกับผู้อื่น การเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างกรอบความคิด (Growth Mindset) ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ความโปร่งใส และการไม่ทนต่อการทุจริต

4. แผนงาน/โครงการ สำคัญ

4.1 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลและการบูรณาการเชื่อมโยง ฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

4.2 โครงการขับเคลื่อนด้านเทคโนโลยีสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

4.3 โครงการพัฒนาและยกระดับกระบวนการบริการประชาชนและการบริหารจัดการ องค์กรโดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

4.4 โครงการพัฒนา Platform ออนไลน์เพื่อเรียนรู้การพัฒนาสังคมและการจัด สวัสดิการสังคม

4.5 โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลราษฎรบนพื้นที่สูง

4.6 โครงการจัดการความรู้องค์กร

4.7 โครงการพัฒนาแผนงานวิจัยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ระยะ 5 ปี

4.8 โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการจัดทำงานวิจัยและนวัตกรรม

4.9 โครงการการจัดการความรู้ พส. พัฒนางานเพื่อสังคมและสวัสดิการ (1 หน่วยงาน 1 KM)

4.10 โครงการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการพัฒนาสังคม และสวัสดิการ

4.11 การจัดทำงานประมาณแบบมุ่งผลลัพธ์และงบประมาณฐานศูนย์ (Zero-based budgeting)

4.12 โครงการประเมินสถานะของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในการเป็นระบบราชการ 4.0

4.13 โครงการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP)

4.14 โครงการบริหารจัดการความเสี่ยง

- 4.15 โครงการบริหารกระบวนการยุทธศาสตร์เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์
- 4.16 โครงการยกระดับศูนย์ปฏิบัติการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสู่การเป็นหน่วยบริหารสถานการณ์ทางสังคมและการปฏิบัติการข่าวสาร
- 4.17 โครงการจัดทำมาตรการการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- 4.18 โครงการปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้สอดคล้อง กับการปฏิบัติงาน ทันสมัย คล่องตัว และยืดหยุ่นมุ่งเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
- 4.19 โครงการสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างการรับรู้แก่สังคม
- 4.20 โครงการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน
- 4.21 โครงการติดตามและประเมินผล โครงการสำคัญกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 4.22 โครงการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์
- 4.23 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 4.24 โครงการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานภาครัฐ
- 4.25 พัฒนางองค์กรสู่ระบบการจัดการต่อต้านการติดสินบนตามมาตรฐาน ISO 37001:2016

ยุทธศาสตร์ พส.

แผนปฏิบัติราชการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พ.ศ. 2566- 2570

เรื่องที่ ๑ การพัฒนาระบบสวัสดิการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายและสังคมอย่างยั่งยืน

แนวทางพัฒนา

๑. พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ระบบกลไก และมาตรการ การจัดสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง ครอบคลุม และเป็นธรรมในทุกมิติ โดยการกำหนดมาตรฐานการให้ความช่วยเหลือทางสังคมในแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจนในรูปแบบต่างๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน

๒. คุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่ประสบ

ปัญหาสังคมและภาวะยากลำบากไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งการคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ครอบคลุมการจัด โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ให้สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมและสวัสดิการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้กระบวนการสังคมสงเคราะห์เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productive Welfare) รวมถึงการมีมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการประสบภาวะยากลำบากและ ไร้ที่พึ่ง

๓. พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส สนับสนุนแนวทาง

การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การบูรณาการส่งเสริม การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างผลิตภาพ การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน ตลอดจนการใช้ทุนทางสังคม อาทิ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนสถาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เรื่องที่ ๒ การเสริมพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ
แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกการทำงานของภาคีเครือข่าย โดยสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน โดยการพัฒนากลไกและระบบสนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายและอาสาสมัครในระดับชาติ และระดับจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้มีกลไกเชื่อมโยงกับนโยบายและการบริหารจัดการในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

๒. เสริมสร้างศักยภาพของภาคีเครือข่าย โดยการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และการเสริมพลังทางสังคม บูรณาการการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีมาตรฐาน

๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม โดยการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยพนักงานราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีการปรับปรุงกระบวนการจ้างงานภาครัฐในส่วนของลูกจ้างของส่วนราชการให้มีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้กำลังคนภาครัฐและให้การปฏิบัติราชการมีความคล่องตัวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสอดคล้องตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ คณะรัฐมนตรีจึงเห็นสมควรให้มีการจ้างพนักงานราชการสำหรับการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒^๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ราชการส่วนท้องถิ่น

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการ และผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ

“พนักงานราชการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างโดยได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของส่วนราชการ เพื่อเป็นพนักงานของรัฐในการปฏิบัติงานให้กับส่วนราชการนั้น

“สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาจ้างพนักงานราชการตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือเป็นข้อห้ามในเรื่องใด ให้ถือว่าพนักงานราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือต้องห้ามเช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่เรื่องใดมีกำหนดไว้แล้วโดยเฉพาะในระเบียบนี้หรือตามเงื่อนไขของสัญญาจ้าง หรือเป็นกรณีที่ส่วนราชการประกาศกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดหรือตำแหน่งในกลุ่มงานลักษณะใด ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างในบางเรื่องเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนพิเศษ ๕ ง/หน้า ๑/๑๖ มกราคม ๒๕๔๗

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรอาจกำหนดแนวทางการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติก็ได้

ข้อ ๕ ให้เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

พนักงานราชการ

ข้อ ๖ พนักงานราชการมีสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) พนักงานราชการทั่วไป ได้แก่ พนักงานราชการซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะเป็นงานประจำทั่วไปของส่วนราชการในด้านงานบริการ งานเทคนิค งานบริหารทั่วไป งานวิชาชีพเฉพาะหรืองานเชี่ยวชาญเฉพาะ

(๒) พนักงานราชการพิเศษ ได้แก่ พนักงานราชการซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะที่ต้องใช้ความรู้หรือความเชี่ยวชาญสูงมากเป็นพิเศษเพื่อปฏิบัติงานในเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเฉพาะเรื่องของส่วนราชการ หรือมีความจำเป็นต้องใช้บุคคลในลักษณะดังกล่าว

ข้อ ๗ ในการกำหนดตำแหน่งของพนักงานราชการ ให้กำหนดตำแหน่งโดยจำแนกเป็นกลุ่มงานตามลักษณะงานและผลผลิตของงาน ดังต่อไปนี้

- (๑) กลุ่มงานบริการ
- (๒) กลุ่มงานเทคนิค
- (๓) กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- (๔) กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ
- (๕) กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ
- (๖) กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

ในแต่ละกลุ่มงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีกลุ่มงานย่อยเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะงานของพนักงานราชการได้

การกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดมีตำแหน่งในกลุ่มงานใด และการกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

ส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการอาจกำหนดชื่อตำแหน่งในกลุ่มงานตามความเหมาะสมกับหน้าที่การปฏิบัติงานของพนักงานราชการที่จ้างได้

ข้อ ๘ ผู้ซึ่งจะได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เป็นผู้มีกัญญาทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่

สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๖)^{๒๑} ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือเป็นผู้พ้นโทษมาแล้วเกินห้าปี

การจ้างบุคคลผู้พ้นโทษมาแล้วเกินห้าปีตามวรรคหนึ่งเข้าเป็นพนักงานราชการ ต้องกำหนดให้บุคคลผู้นั้นยื่นหนังสือรับรองความประพฤติว่าไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่น่ารังเกียจของสังคมตามแบบที่เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(๗) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๘) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น

(๙) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ในประกาศการสรรหาหรือการเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานราชการ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปเพื่อความจำเป็นหรือเหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการนั้น

ความใน (๑) ไม่ให้ใช้บังคับกับพนักงานราชการชาวต่างประเทศซึ่งส่วนราชการจำเป็นต้องจ้างตามข้อผูกพันหรือตามความจำเป็นของภารกิจของส่วนราชการ

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเพิ่มขึ้นหรือกำหนดแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการในการจ้างพนักงานราชการเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการกำหนดให้มีพนักงานราชการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้ส่วนราชการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเป็นระยะเวลาสี่ปี โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการและแผนงบประมาณเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้ ตามแนวทางการจัดกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่คณะกรรมการกำหนด

กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง จะต้องเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคคลตามความจำเป็นและสอดคล้องกับกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการดังกล่าว ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามประเภทรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่มิได้เหตุผลความจำเป็น ส่วนราชการอาจขอให้เปลี่ยนแปลงอัตรากำลังพนักงานราชการได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และแจ้งให้สำนักงบประมาณทราบ

ข้อ ๑๐ การสรรหาและการเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

^{๒๑} ข้อ ๘ (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ในกรณีที่ส่วนราชการใดจะขอยกเว้นหรือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาหรือการเลือกสรรตามที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้สามารถกระทำได้โดยทำความตกลงกับคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ การจ้างพนักงานราชการให้กระทำเป็นสัญญาจ้างไม่เกินคราวละสี่ปีหรือตามโครงการที่มีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ โดยอาจมีการต่อสัญญาจ้างได้ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละส่วนราชการ

แบบสัญญาจ้างให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

การทำสัญญาตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้างกับผู้ที่ได้รับการสรรหาหรือการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการ

ข้อ ๑๒ การแต่งกายและเครื่องแบบปกติ ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด

เครื่องแบบพิธีการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๓ วันเวลาการทำงาน หรือวิธีการทำงานในกรณีที่ไม่ต้องอยู่ปฏิบัติงานประจำส่วนราชการ ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ตามหน้าที่ของพนักงานราชการในแต่ละตำแหน่ง โดยคำนึงถึงผลสำเร็จของงาน

หมวด ๒

ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

ข้อ ๑๔ อัตราค่าตอบแทนของพนักงานราชการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ ส่วนราชการอาจกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดหรือตำแหน่งในกลุ่มงานใดได้รับสิทธิประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) สิทธิเกี่ยวกับการลา
- (๒) สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา
- (๓) สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลางาน
- (๔) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- (๕) ค่าเบี้ยประชุม
- (๖) สิทธิในการขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- (๗) การได้รับรถประจำตำแหน่ง
- (๘) สิทธิอื่นๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์การได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับการได้รับสิทธินั้นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือมติ คณะรัฐมนตรี ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่พนักงานราชการเพื่อให้ส่วนราชการปฏิบัติก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนอัตราค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมเป็นธรรมและมีมาตรฐาน โดยคำนึงถึงค่าครองชีพที่เปลี่ยนแปลง ค่าตอบแทนของเอกชน อัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน และฐานะการคลังของประเทศ รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๗ ให้พนักงานราชการได้รับสิทธิประโยชน์และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

ข้อ ๑๘ ส่วนราชการอาจกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดหรือตำแหน่งในกลุ่มงานใดได้รับค่าตอบแทนการออกจากงาน โดยไม่มีความผิดได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๙ ในระหว่างสัญญาจ้าง ให้ส่วนราชการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการทั่วไป ให้กระทำในกรณีดังต่อไปนี้
- (ก) การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี
- (ข) การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อต่อสัญญาจ้าง

(๒) การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการพิเศษ ให้กระทำในกรณีการประเมินผลสำเร็จของงานตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนด ในการนี้คณะกรรมการอาจกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวเพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติก็ได้

ข้อ ๒๐ พนักงานราชการผู้ใดไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อ ๑๙ ให้ถือว่าสัญญาจ้างของพนักงานราชการผู้นั้นสิ้นสุดลง โดยให้ส่วนราชการแจ้งให้พนักงานราชการทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการผู้นั้น

ข้อ ๒๑ ให้ส่วนราชการรายงานผลการดำเนินการจ้างพนักงานราชการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

หมวด ๔

วินัยและการรักษาวินัย

ข้อ ๒๒ พนักงานราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานตามที่กำหนดในระเบียบนี้ ตามที่ส่วนราชการกำหนด และตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๒๓ พนักงานราชการต้องรักษาวินัย โดยเคร่งครัดตามที่กำหนดไว้เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติที่ ส่วนราชการกำหนด

พนักงานราชการผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง พนักงานราชการผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัยจะต้องได้รับโทษทางวินัย

ข้อ ๒๔ การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

- (๑) กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
- (๒) จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนดให้ ปฏิบัติจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๔) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา หรือขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒๒ จนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๕) ประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๖) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าเจ็ดวัน สำหรับตำแหน่งที่ส่วนราชการ

กำหนดวันเวลาการทำงาน

(๗) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานจนทำให้งานไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง สำหรับตำแหน่งที่ส่วนราชการกำหนดการทำงานตามเป้าหมาย

(๘) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือกระทำความผิดอาญา โดยมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกหรือหนักกว่าโทษจำคุก

(๙) การกระทำอื่นใดที่ส่วนราชการกำหนดว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๒๕ เมื่อมีกรณีที่พนักงานราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการจัดให้มีคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวน โดยเร็ว และต้องให้ออกาสพนักงานราชการที่ถูกกล่าวหาชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าพนักงานราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งไล่ออก แต่ถ้าไม่มีมูลกระทำความผิดให้สั่งยุติเรื่อง

หลักเกณฑ์และวิธีการการสอบสวนพนักงานราชการ ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าพนักงานราชการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามที่ส่วนราชการกำหนด ให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินค่าตอบแทน หรือลดขั้นเงินค่าตอบแทน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

ในการพิจารณาการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสอบสวนให้ได้ความจริงและยุติธรรมตามวิธีการที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรอาจกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ เพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติก็ได้

หมวด ๕
การสิ้นสุดสัญญาจ้าง

ข้อ ๒๘ สัญญาจ้างสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ครบกำหนดตามสัญญาจ้าง

(๒) พนักงานราชการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบนี้หรือตามที่ส่วนราชการ

กำหนด

(๓) พนักงานราชการตาย

(๔) ไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อ ๑๕

(๕) พนักงานราชการถูกให้ออก เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๖) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือตามข้อกำหนดของส่วนราชการหรือตามสัญญาจ้าง

ข้อ ๒๙ ในระหว่างสัญญาจ้าง พนักงานราชการผู้ใดประสงค์จะลาออกจากการปฏิบัติงาน ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อหัวหน้าส่วนราชการตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการกำหนด

ข้อ ๓๐ ส่วนราชการอาจบอกเลิกสัญญาจ้างกับพนักงานราชการผู้ใดก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้างได้ โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า และไม่เป็นเหตุที่พนักงานราชการจะเรียกร้องค่าตอบแทนการเลิกสัญญาจ้างได้ เว้นแต่ส่วนราชการจะกำหนดให้ในกรณีใดได้รับค่าตอบแทนการออกจากงาน โดยไม่มีความผิดไว้

ข้อ ๓๑ เพื่อประโยชน์แห่งทางราชการ ส่วนราชการอาจสั่งให้พนักงานราชการไปปฏิบัติงานนอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างได้ โดยไม่เป็นเหตุให้พนักงานราชการอ้างขอเลิกสัญญาจ้างหรือเรียกร้องประโยชน์ตอบแทนใดๆ ในการนี้ส่วนราชการอาจกำหนดให้ค่าล่วงเวลาหรือค่าตอบแทนอื่นจากการสั่งให้ไปปฏิบัติงานดังกล่าวก็ได้

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่บุคคลใดพ้นจากการเป็นพนักงานราชการแล้ว หากในการปฏิบัติงานของบุคคลนั้นในระหว่างที่เป็นพนักงานราชการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ให้บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าว เว้นแต่ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย ในการนี้ส่วนราชการอาจหักค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่บุคคลนั้นจะได้รับจากส่วนราชการไว้เพื่อชดเชยค่าความเสียหายดังกล่าวก็ได้

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรอาจกำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการเลิกสัญญาจ้างตามหมวดนี้ เพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติก็ได้

หมวด ๖

คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ

ข้อ ๓๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ” เรียกโดยย่อว่า “คพร.” ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม อัยการสูงสุด อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาการบริหารงานบุคคล กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และแรงงานสัมพันธ์ สาขาละหนึ่งคน

ให้ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนสำนักงบประมาณและผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๓๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๓๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานกรรมการให้ออก

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างหรือแต่งตั้งเพิ่มขึ้น ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งมีวาระเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งยังอยู่ในตำแหน่ง

ข้อ ๓๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) กำหนดแผนงานและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งเสนอแนะส่วนราชการในการปรับปรุงหรือแก้ไขระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารพนักงานราชการเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสรรหาและการเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานราชการ รวมทั้งแบบสัญญาจ้าง

(๓) กำหนดกลุ่มงานและลักษณะงานในกลุ่มงาน และคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงานของพนักงานราชการ

(๔) ให้ความเห็นชอบกรอบอัตราค่าจ้างพนักงานราชการที่ส่วนราชการเสนอ

(๕) กำหนดอัตราค่าตอบแทนและวางแนวทางการกำหนดสิทธิประโยชน์อื่นของพนักงานราชการ

(๖) กำหนดมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

(๗) ติความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับระเบียบนี้

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร

(๕) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือกฎหมายอื่น

ข้อ ๓๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๓๙ ในกรณีที่เรื่องใดตามระเบียบนี้กำหนดให้ส่วนราชการกำหนดหลักเกณฑ์หรือปฏิบัติในเรื่องใด คณะกรรมการอาจกำหนดให้เรื่องนั้นต้องกระทำโดย อ.ก.พ กรม องค์การบริหารงานบุคคลอื่นของส่วนราชการ หรือให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๐ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการบริหารงานลูกจ้างสัญญาจ้างตามคำสั่งคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐที่ ๓/๒๕๔๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานลูกจ้างสัญญาจ้าง ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการตามระเบียบนี้ จนกว่าคณะกรรมการตามระเบียบนี้จะเข้ารับหน้าที่

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ส่วนราชการยังจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการไม่แล้วเสร็จ ถ้ามีความจำเป็นต้องจ้างพนักงานราชการในกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ดำเนินการจ้างได้ในกรณีที่มิงบประมาณและโครงการแล้ว หรือสำหรับโครงการใหม่ โดยเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติการจ้าง

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่อัตราลูกจ้างประจำว่างลงและคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐกำหนดให้จ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราว ส่วนราชการจะดำเนินการจ้างเป็นพนักงานราชการตามระเบียบนี้ได้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่อัตราลูกจ้างประจำว่างลงระหว่างปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งต้องยุบเลิกตำแหน่งนั้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๖ หากส่วนราชการยังมีความจำเป็นและไม่ใช่งานการจ้างเหมาบริการ ให้ขออนุมัติคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดให้เป็นพนักงานราชการ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐^{๒๑}

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^{๒๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนพิเศษ ๕๘ ง/หน้า ๑/๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

**แนวข้อสอบเปรียบเทียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ.2560**

1. ข้อใดไม่ใช่ตำแหน่งของพนักงานราชการ
- ก. กลุ่มงานบริการ
ข. กลุ่มงานธุรการ
ค. กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ
ง. กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ
- ตอบ ข. ตามข้อ 7 ในระเบียบนี้
2. การกระทำในข้อใดไม่ถือว่าเป็นความผิดวินัย
- ก. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
ข. ละทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 5 วัน
ค. ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
ง. ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อจนได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- ตอบ ข. ตามข้อ 24 ในระเบียบนี้
3. ในกรณีที่พนักงานราชการทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้หัวหน้าราชการลงโทษประการใด
- ก. สั่งลงโทษภาคทัณฑ์
ข. ตัดเงินเดือนค่าตอบแทน
ค. ลดขั้นเงินเดือนค่าตอบแทน
ง. ถูกทุกข้อ
- ตอบ ง. ตามข้อ 26 ในระเบียบนี้
4. การสิ้นสุดสัญญาจ้างสิ้นสุดลงเมื่อใด
- ก. ครบกำหนดตามสัญญาจ้าง
ข. ขาดคุณสมบัติตามลักษณะต้องห้าม
ค. ไม่ผ่านการประเมินงาน
ง. ถูกทุกข้อ
- ตอบ ง. ตามข้อ 28 ในระเบียบนี้
5. อักษรย่อ “คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ” คือข้อใด
- ก. “คพร.”
ข. “ค.พ.ร.”
ค. “คกบ.”
ง. “ค.ก.บ.”
- ตอบ ก. ตามข้อ 34 ในระเบียบนี้
6. กำหนดระยะเวลาการจ้างพนักงานราชการ มีกำหนดระยะเวลาเท่าใด
- ก. ไม่เกิน 2 ปี
ข. ไม่เกิน 3 ปี
ค. ไม่เกิน 4 ปี
ง. แล้วแต่กรณีตามจำเป็น
- ตอบ ค. ตามข้อ 11 ในระเบียบนี้
7. “เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน” เทียบได้กับกลุ่มงานใดของพนักงานราชการ
- ก. กลุ่มงานบริการ
ข. กลุ่มงานบริหารทั่วไป
ค. กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ
ง. กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ
- ตอบ ข. กลุ่มงานบริหารทั่วไป (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นิติกร บุคลากร พนักงานคุมประพฤติ นักวิชาการเกษตร นักวิชาการสาธารณสุข)

© THE BEST CENTER INTER GROUP CO., LTD.

All rights reserved

ห้ามผู้ใดทำการคัดลอก ตีพิมพ์ แจกจ่าย ปรับเปลี่ยน
ดัดแปลง หรือแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
เพื่อการเผยแพร่หรือนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินการตามกฎหมายถึงที่สุด

หากผู้ใดพบเห็น สามารถแจ้งเบาะแสที่
081-496-9907 มีรางวัลตอบแทน